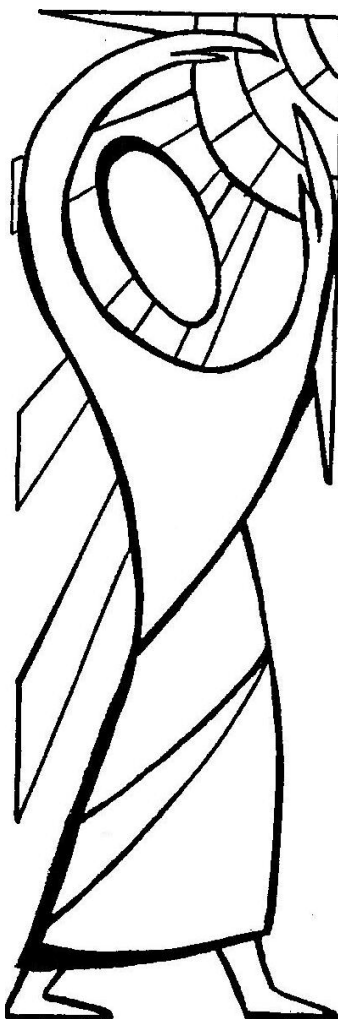

**VIERING VAN DE
TWEDE ZONDAG
VAN DE VASTEN**

‘Abraham, Abraham !
Raak de jongen met geen vinger aan;
doe hem niets !’
(Genesis 22)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

*Het leven voert ons; 3c
Sytze de Vries/Willem Vogel*

WELKOM.

*De Tien Geboden
kreeg Mozes op een bérg.*

*De ziel en zaligheid van het leven
besprak Jezus in een bérgrede.*

*Abraham begreep op een bérg
dat kinderooffers uit den boze zijn.*

*En wat van hem verwacht werd
ontdekte Jezus op een bérg.*

*Een ervaring die voor mensen
een openbaring, 'top'-beleving is
hebben mensen in de bijbel
bij voorkeur op een bérg.*

*'Het geloof verzet bergen,
maar de twijfel moet ze beklimmen.'*

Karl Waggel

*Welkom u allen hier samen
omwille van elkaar in Gods naam.   +*

Lied.

Het leven voert ons; 1c

SCHULD BEKENNEN.

V.: Alleen het water waarmee
wij een ander laven
lest onze hete dorst.

Alleen het brood dat
wij met hongerigen delen
stilt onze honger.

Alleen de mantel waarmee
wij verkleumden kleden
geeft ons warmte.

Alleen het woord waarmee
wij bedroefden troosten
doet ons deugd.

Alleen God en Goed
van harte beleefd
openbaart zich in ons.

**A.: SCHOTEN WIJ TEKORT,
HET ZIJ ONS VERGEVEN.**

BEZINNING.

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN,
ONTFERM U OVER ONS. t.: P. Verhoeven
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN m.: Taizé
ONTFERM U OVER ONS.**

*Een boom pronkt
met zijn stoere stam,
zijn bladerentooi en vrucht,
maar lééft dankzij zijn grondwortels.*

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN,
ONTFERM U OVER ONS.
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.**

*Onderzoek alles en
probeer veel te weten te komen,
maar blijf je tegelijk goed bewust van
wat je aangeboren, meegegeven is.*

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN,
ONTFERM U OVER ONS.
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.**

*Benut je talenten en kansen,
gebruik je verstand
maar laat ook je gevoel spreken
en toon een gouden hart.*

**A.: GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN,
ONTFERM U OVER ONS.
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.**

GEBED.

gezongen

*Dale over allen
G. Kock/A.Hnattyschyn*

EERSTE LEZING.

Genesis
22,1-2.9a.10-13. 15-18

In die dagen werd Abraham op de proef gesteld.
God riep hem en hij antwoordde: 'Hier ben ik.'
'Ga met Isaak, uw enige en geliefde zoon, naar het
land van de Moria en draag hem daar op de berg die
ik je zal wijzen als brandoffer op.'
Ze kwamen bij de plaats die hen gewezen was en
Abraham bouwde daar een altaar, stapelde er hout op,
bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het hout op
het altaar. Toen Abraham echter naar het mes greep
om daarmee zijn zoon te doden, riep de engel van de
Heer hem vanuit de hemel toe: 'Abraham, Abraham !'
En die antwoordde: 'Hier ben ik.' Hij zei: 'Raak de
jongen met geen vinger aan en doe hem niets ! Ik weet
nu dat je God vreest want je hebt mij uw enige zoon
niet willen onthouden.'

Abraham keek om zich heen en zag een ram, die met zijn horens in het struikgewas vastzat. Hij greep de ram en droeg die als brandoffer op in plaats van zijn zoon. Toen riep de engel van de Heer voor de tweede maal uit de hemel tot Abraham en zei: 'Omdat je dit gedaan hebt en mij uw eigen zoon niet hebt onthouden, daarom zal ik je overvloedig zegenen en uw nakomelingen talrijker maken dan de sterren aan de hemel en de zandkorrels op het strand van de zee. Uw nakomelingen zullen de poort van hun vijand bezitten. Door uw nakomelingen komt zegen over alle volken van de aarde omdat gij naar mij hebt geluisterd. Ik zweer het.'

Lied.

*Voorbij; 3c
Adema van Scheltema/W. Vogel*

HET EVANGELIE.

Marcus 9,2-10

In die tijd nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg waar zij helemaal alleen waren. Voor hun ogen veranderde hij van gedaante. Zijn kleed glansde en werd witter dan een bleker het witten kan. Elia verscheen hun samen met Mozes en zij onderhielden zich met Jezus. Petrus nam het woord en zei: 'Rabbi, zo is het goed ! Laten we drie tenten bouwen, een voor u, een voor Mozes en een voor Elia.' Hij wist niet goed wat hij zei, want ze waren allen totaal verbluft. Een wolk overschaduwde hen en een stem zei: 'Dit is mijn welbeminde Zoon, luister naar hem.'

Toen ze rondkeken, zagen ze ineens niemand anders meer dan Jezus. Onder het afdalen van de berg verbood Jezus hun aan iemand te vertellen wat ze gezien hadden, voordat de Mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. Zij hielden het inderdaad voor zich, al vroegen zij zich wel af wat dat 'opstaan uit de doden' mocht betekenen.

Lied.

Voorbij; 3c

MEDITATIE.

*Op een dag ging Hodja met zijn zoon op reis.
Hij zette zijn zoon op de rug van de ezel, want hij gaf er de voorkeur aan zelf te gaan lopen. Zo gingen zij op weg: zoon op ezel, vader te voet. Ze kwamen een paar mensen tegen die riepen: 'Dat is nou helemaal de wereld op zijn kop ! De jeugd heeft geen respect meer voor de oudere ! Die gezonde jongen zit en rijdt op de ezel en - och arm ! - zijn dodelijk vermoeide vader moet lopen en komt nog maar nauwelijks vooruit.'*

De jongen hoorde dit, kreeg het schaamrood op zijn wangen, stapte meteen af en stond erop, dat zijn vader op de ezel ging zitten en hij lopen.

Hodja op de ezel; zijn zoon te voet ernaast.

Even later kwamen ze andere mensen tegen en die riepen: 'Wat een vader ! Zelf op de ezel, laat hij zijn kind in bloed en zweet ernaast lopen.'

Hodja trok zich dit verwijt aan en zei zijn zoon: 'Kom, dan gaan we samen op de ezel zitten.'

Zo vervolgden zij hun weg tot zij weer andere mensen tegen kwamen die riepen: 'Kijk dat arme beest ! Zijn rug zakt door onder het gewicht van die twee; zijn buik hangt bijna tot op de grond.'

Toen deze mensen uit het zicht verdwenen waren, zei Hodja tegen zijn zoon: 'Laten we afstappen. Het lijkt me beter dat we allebei te voet gaan; dan kan niemand ons nog verwijten maken.'

Zo vervolgden ze hun weg, lopend achter de ezel.

Maar opnieuw troffen zij een paar mensen en die riepen: 'Wat is er toch dom volk op de wereld. Ze lopen in de brandende zon en geen van hen denkt eraan op de rug van de ezel te gaan zitten.'

Hodja draaide zich naar zijn zoon en zei: 'Je hebt het met eigen ogen en oren kunnen zien en horen. Wat je ook doet, je doet 't nooit voor iedereen goed. Hoe je je ook gedraagt, aller begrip is er niet bij !

Iedere mond maakt zijn eigen lawaai.'

(Verhaal uit de islamitische traditie)

Het is moeilijk iets over andere mensen of over gebeurtenissen in de wereld te zeggen, zonder tegelijk ook iets van jezelf in te brengen. Anders gezegd: wie iets over medemens of leven zegt, zegt ook altijd iets over zichzelf.

Eigen gedachten, belevingen en gevoelens spelen er als vanzelfsprekend in door en mee.

Dit kan tot onterechte opmerkingen en sterk vertekende beschrijvingen van mens en situatie leiden, - zoals in het verhaal van Hodja gebeurt.

Mensen zien dan enkel wat ze willen zien en bekritisieren anderen liever dan hen bevestigen.

Zo zien ze niet alleen mensen met eigen ogen, maar ook het daagse bestaan en het hele leven.

Zoals twee marktverkenner die in opdracht van een schoenenfabrikant naar een Afrikaans land gingen om de afzetmogelijkheden te verkennen.

De ene kwam terug met een sip gezicht:

'Vergeet het maar, geen enkele kans van slagen; niemand loopt er op schoenen; dus geen vraag.'

De andere onderzoeker was wild enthousiast:

'Hier liggen enorme kansen; iedereen loopt hier op blote voeten, nog niemand heeft schoenen !'

Hetzelfde gezien en totaal andere verhalen !

Wat zij uiteindelijk vertellen zegt iets over wat ze hebben gezien, maar méér nog over hóe zij dit hebben gezien en wat erin ervaren.

In de vorige eeuw is op basis van historisch en literair onderzoek het besef gegroeid, dat dit ook het geval is met de verhalen in de Bijbel.

We moeten ze niet lezen als verslagen van feiten door ooggetuigen opgetekend, maar als intense geloofservaringen en worstelingen van mensen.

Zo ook 't verhaal waarin Abraham van godswege de opdracht krijgt om zijn zoon, naar wie hij een leven lang had uitgezien, op de berg te offeren.

Toen de joden een groot volk geworden waren met eigen land, godsdienst, tempel en cultuur groeide het idee dat ze dit te danken hadden aan hun stamvader, die onvoorwaardelijk trouw en 'slaafs' gehoorzaam was geweest aan God.

Omdat hij bereid was geweest zijn enige meest eigen zoon op Gods verzoek te offeren, is zijn nageslacht zo talrijk geworden als de sterren. Zo is het later uitgelegd, maar in oorsprong was het verhaal van Isaacs offer heel anders bedoeld. Niet in de vorm van een stram en zakelijk geformuleerde wet, maar door een verhaal werd het de joden verboden God kinderen te offeren, zoals dat bij hun buurvölker wel gebeurde. Dit verhaal speelt natuurlijk op een berg, omdat in de Bijbel mensen bij voorkeur op een berg een top-ervaring beleven, - de ervaring van iets nieuws en dieps, 'n hemelse openbaring. Abraham 'voelde': dit is nieuw en van godswege.

Een Franse theoloog, die later een spreek- en preekverbod zou worden opgelegd, hield zich jarenlang bezig met de vraag *Waar is mijn God ?*, tot hij ontdekte dat dit geen vraag was van 'ongelovigen', maar een vraag die met name gelovigen aan zichzelf en aan elkaar stellen.

Toen diende zich voor hem een heel ander antwoord aan, zo schrijft hij: de gelovige kan slechts zijn eigen gezicht van gelovige laten zien.

*Velen hebben Jezus gezien, gelovig of niet.
Niemand heeft de Vader gezien,
zelfs niet degenen die in hem geloofden.
Wat ze gezien hebben
is een mens die in God geloofde,
een Zoon die in de Vader geloofde.
De Vader is het onzichtbare in de Zoon;
de Zoon is het zichtbare van de Vader.
God heeft nooit iets anders laten zien -
zelfs niet op de dag van de gedaanteverandering -
dan 't gelaat van een mens die in hem geloofde.*

Kort orgel

BELIJDENIS

A.:   **Om God te leven heeft Hij**   *t.: M. Zagers*
              mensen aan de rand   *m.: F. Bertens*
              van dood en samenleven
              een open hand gegeven
              maar meer nog: geloof,
              geloof in zichzelf en het leven.

K.:   *Zoveel mensen aangetast
              in hun eigenwaarde
              anders-zijn het wordt een last
              een lot zwaar mee te dragen.*

A.:   **Om God te leven heeft Hij . . . .**

K.: *Twijfels, vragen, wie ben ik
horen bij het leven,
in een lieve mensenblik
verlicht en opgeheven.*

A.: **Om God te leven heeft Hij
mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en het leven.**

K.: *Niemand meer of minder mens:
'Laat je zien en horen,
beeld van God, zo onbegrensd
en mooi, te mooi voor woorden.'*

A.: **Om God te leven heeft Hij . . . .**

ONDERBREKING.

Brood en beker

Collecte

Orgelspel

BROOD EN BEKER.

*Samen het brood breken,
de beker zoet en zuur drinken
en de band beleven met alwat en alwie is,
de diepte proeven in alwat en alwie bestaat,
de Eeuwige zien in
alwat en alwie voorbijgaat.*

Lied.

t.: M. Zagers/m.: W. Vogel

K.: Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.

A.: **Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.**

K.: Het zaad in de aarde gestorven, leeft.
Gezegend de mens die gestreden heeft
geleefd op hoop van zegen
voor echt en recht allerwegen.

K.: Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.

A.: **Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.**

GEDACHTENIS.

*Bid voor die
ziek en ongerust zijn;
en geen mens is daarvan gevrijwaard.*

*Bid voor die
tijd, zorg en aandacht geven;
en iedereen wordt daartoe geroepen.*

*Bid voor die ons
van nabij zijn voorgegaan;
en wie van ons heeft niemand verloren ?*

Met eerbied noemen wij:

*Wie gedenkt dankt,
wie dankt gedenkt die leven.*

Korte stilte

GEBED AAN TAFEL.

Woord en lied

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Gezegend zijt Gij om adem en licht,
de bron uit wie wij geboren,
de einder waarheen we gaan.*

*Gezegend zijt Gij om zon en maan,
alles en alles in het bestaan geroepen,
het onnoembare wonder dat wij beleven.*

*Gezegend zijt Gij om hart en ziel,
de hoop die gaande houdt,
de belofte waarop wij koersen.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Gezegend zijt Gij om die
zorgzaam doen wat alledag vraagt,
eerbiedig omgaan met het leven,
nooit genoemd uw naam waar maken.*

*Gezegend zijt Gij om kracht en woord
van profeten toen en nu,
die opstaan tegen alle pijn
mensen waardig leven geven.*

*Gezegend zijt Gij om Jezus Christus,
die op U-in-het-leven voluit vertrouwde
en mensen trouw was tot het uiterste.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Gezegend zijt Gij om die
ten afscheid brood nam,
het brak, deelde en zijn vrienden zei:
Dit ben ik, leven, hart en ziel
met u gedeeld, voor u gegeven.*

*Gezegend zijt Gij om die op het laatst
zijn beker overreikte en zijn vrienden zei:*

*Neem deze van Mij over
en deel hem samen en geef hem door;
mijn testament voor u, een nieuw begin.*

*Gezegend zijt Gij om die ons
tenslotte heeft gezegd: leef zoals Ik
trouw aan mensen koste wat kost;
trouw aan de Vader
in wie alles wordt voltooid.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Gezegend die zijn als Hij:
stem voor de stommen
oor voor de doven
oog voor de blinden.*

*Gezegend die zijn als Hij;
met het volste vertrouwen in
alles komt goed;
Liefde heeft het laatste woord.*

*Gezegend die zijn als Hij:
in geen dood, geen graf berusten;
aan geen kwaad ten onder.*

*Gezegend die bidden
zoals Hij:*

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied

*Dat wij ons niet neerleggen
bij het leed dat wordt geleden;
bij de nood die heerst
en wij kunnen lenigen.*

**A.: Wat in mensen leeft t.: M. Zagers
aan vreugde en verdriet, m.: W. Vogel
het wordt gedragen
op de woorden van een lied.**

*Dat wij niet voorbijgaan aan
zwak en ziek vlak naast de deur;
aan arm en eenzaam pal om de hoek;
aan honger en dorst in de wereld.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan droom en visioen,
het staat geschreven
in verhalen nu en toen.**

*Dat wij niet meedrijven
met ieder-voor-zich; met die
de dienst van het eigenbelang uitmaken
en het hoogst van de toren blazen.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan twijfel en geloof,
het houdt ons gaande
als een stille stem van hoop.**

ZEGENWENS.

WEES IN GODSNAAM
EEN ZEGEN VOOR ELKAAR;
MENSELIJK EN NABIJ.
EN LAAT ALLE LEVEN
GEZEGEND ZIJN IN DE NAAM VAN
VADER ZOON EN HEILIGE GEEST.

AMEN.

ORGELSPEL